

en begon zich eenzaam te voelen. Zijn baantjes bevredigden hem niet langer¹⁾; het lidmaatschap van de Groote Societeit zei hij op, „omdat men aldaar wel lezende maar zelden of nooit eenig discours voerende leden aantrof”, hij wilde het nu eens „met den buiten” probeeren en kocht 23 November 1810 de boerderij Vrijenban en 1 Mei 1818 de buitenplaats Veelzigt er bij, beide gelegen aan de Schie in den polder Delfgauw tusschen de Zwetheul en Delft.

Reeds in het voorjaar van 1819, den 25sten Mei, logeerde Van der Pals voor het eerst op zijn nieuwe bezitting Vrijenban en nam als ingeland van den polder weldra aandeel in de bestuurszaken. Met de overige ingelanden zorgde hij voor het repareeren der molens, het regelen der molengelden en polderlasten en het aanstellen van den schoolmeester te Delfgauw, van molenmeesters, penningmeester, enz.

En verder deed Van der Pals, wat vóór hem in de 17de eeuw en nog meer in de 18de eeuw zoovelen hadden gedaan, hij vond hier in de rust van het buitenleven gelegenheid om zijne mémoires te boek te stellen. Want rustig had hij het er zeker, eerst op zijn boerderij en later op zijn lustplaats. Wel kwamen er meermalen bezoekers, maar toch ook menigmaal moest zich de landheer den tijd verdrijven door met een grooten „acromatiquen” kijker de bezoekers van de herberg aan de Zwetheul te monsteren, daarbij opmerkende, hoe weinig deze landelijke gelegenheid bij de Rotterdammers en Schiedammers in trek was en hoe dezen verreweg de voorkeur gaven aan de uitspanning De gouden Koetswagen, gelegen aan den Haagweg even buiten Delft of aan het bekende logement De Wijkerbrug aan den Vliet bij Voorburg.

Zoo al schrijvende eerst in zijn eenvoudige kamer op Vrijenban, later op Veelzigt veelal in den achtkanten koepel aan de Schie met het ruime uitzicht²⁾, waaraan de eigenaar niet uitgekeken en waarover hij niet uitgepraat raakt, zijn de series aanteekeningen ontstaan, die de tegenwoordige bezitster, mevrouw de weduwe J. Bos-Van Gilse van der Pals te Overschie, mij welwillend ter

1) Van 1795 tot zijn dood bleef hij regent van het Leprooshuis.

2) Hijzelf maakte van het uitzicht een inktteekening, die voor enkele jaren aan het Rotterdamsche Archief werd geschonken door Mej. A. C. Corne; een teekening ervan in kleuren door zijn schoonzoon G. J. Verburgh berust in het Archief der gemeente Delft. Topogr. Atlas VIII nr. 598.